



# D Z I E N N I K

## N O R M A L I Z A C J I I M I A R

Warszawa, dnia 24 maja 1983 r.

Nr 5

Treść:  
poz.

## ZARZĄDZENIE PREZESA POLSKIEGO KOMITETU NORMALIZACJI, MIAR I JAKOŚCI

7 — nr 13 z dnia 28 kwietnia 1983 r. w sprawie oznaczeń jednostek miar drukowanych przez urządzenia drukujące o ograniczonej liczbie znaków . . . . . 45

## OBWIESZCZENIA POLSKIEGO KOMITETU NORMALIZACJI, MIAR I JAKOŚCI

8 — z dnia 9 maja 1983 r. w sprawie ogłoszenia o ustanowieniu, zmianach i unieważnieniu Polskich Norm oraz unieważnieniu norm branżowych . . . . . 49  
9 — z dnia 26 kwietnia 1983 r. w sprawie ogłoszenia o ustanowieniu i zmianach norm branżowych . . . . . 59

7

## ZARZĄDZENIE NR 13

## PREZESA POLSKIEGO KOMITETU NORMALIZACJI, MIAR I JAKOŚCI

z dnia 28 kwietnia 1983 r.

## w sprawie oznaczeń jednostek miar drukowanych przez urządzenia drukujące o ograniczonej liczbie znaków

Na podstawie § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 października 1975 r. w sprawie ustalenia legalnych jednostek miar (Dz. U. nr 35, poz. 192) oraz § 1 ust. 6 zarządzenia Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacji i Miar z dnia 5 stycznia 1976 r. w sprawie ustalenia definicji, nazw i oznaczeń jednostek miar (Monitor Polski nr 4, poz. 19) zarządza się, co następuje:

## § 1. Uznaje się za legalne:

- 1) oznaczenia jednostek miar wielkości fizycznych i ich pisownię, drukowane przez urządzenia drukujące o ograniczonej liczbie znaków — wymienione w załączniku 1 do zarządzenia,
- 2) oznaczenia przedrostków do wyrażania dziesiętnych wielokrotności i podwielokrotności jednostek miar i ich pisownię, drukowane przez urządzenia drukujące o ograniczonej liczbie znaków — wymienione w załączniku 2 do zarządzenia.

§ 2.1. Oznaczenia jednostek miar oraz przedrostków, o których mowa w § 1, mogą być drukowane jednym z następujących sposobów:

- 1) małymi i dużymi literami,
- 2) tylko dużymi literami,
- 3) tylko małymi literami,

w zależności od tego, w którą grupę liter alfabetu łacińskiego jest wyposażone urządzenie drukujące.

2. Jednoczesne stosowanie różnych sposobów oznaczeń, wymienionych w ust. 1, nie jest dozwolone.

3. Oznaczeń, o których mowa w § 1, nie należy stosować, gdy liczba znaków drukujących danego urządzenie umożliwia stosowanie oznaczeń jednostek miar zgodnie z zarządzeniem Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacji i Miar z dnia 5 stycznia 1976 r. w sprawie ustalenia definicji, nazw i oznaczeń jednostek miar (Monitor Polski nr 4, poz. 19).

§ 3.1. Oznaczenia złożone jednostek miar pochodnych tworzy się stosując oznaczenia jednostek miar, o których mowa w § 1, oraz następujące znaki specjalne: kropka (.), kreska skośna (/) i znak „minus“ (-).

2. Mnożenie jednostek miar oznacza się kropką (.), np.: Ohm.m dla omometra.

3. Dzielenie jednostek miar oznacza się kreską skośną (/); mianownik ułamka może być również wyrażony przez ujemny wykładnik potęgi (ust. 5), np.: m/s lub m.s-1 dla metra na sekundę.

4. Dodatni wykładnik potęgi oznacza się za pomocą cyfry, odpowiadającej wykładnikowi potęgi, umieszczonej bezpośrednio po oznaczeniu jednostki miary na tym samym poziomie, np.: m<sup>2</sup> dla metra kwadratowego.

5. Ujemny wykładnik potęgi oznacza się umieszczając znak „minus“ (-) przed cyfrą odpowiadającą wykładnikowi potęgi; znajduje się on bezpośrednio po oznaczeniu jednostki miary, np.: m-3 dla metra do potęgi minus trzeciej.

6. Oznaczenie złożone jednostek miar pochodnych tworzy się przy pomocy minimalnej liczby jednostek miar o nazwach specjalnych; zastosowane jednostki miar powinny być wyrażone możliwie małymi wykładnikami potęgi, np.:

prawidłowo	nieprawidłowo
Ohm.m	m3.kg.s-3.A-2;
	V.m.A-1

7. Oznaczenia jednostek miar pisze się tylko po wartościach liczbowych. Między wartością liczbową a oznaczeniem jednostki miary stosuje się przerwę oddzielającą, np.: 10 m, 3 m<sup>2</sup>.

§ 4.1. Oznaczenie przedrostka pisze się łącznie (bez przerwy oddzielającej) z oznaczeniem jednostki miary, np.: mkF (mikrofarad).

2. Do oznaczenia jednostki miary dołącza się tylko jeden przedrostek, np.: nm, a nie mmkm (milimikrometr).

3. Dla kilograma — podstawowej jednostki SI, którego nazwa zawiera przedrostek, dziesiętne wielokrotności i podwielokrotności tworzy się przez dołączenie odpowiedniego przedrostka do słowa gram (oznaczenie g), np.:  $10^{-6}$  kg =  $10^{-3}$  g oznacza się mg, a nie mkgg (mikrokilogram).

§ 5. Skorowidz alfabetyczny oznaczeń jednostek miar drukowanych przez urządzenia drukujące o ograniczonej liczbie znaków podany jest w załączniku 3 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes  
Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości  
wz. T. Podgórski

Załącznik 1

### Oznaczenia jednostek miar wielkości fizycznych

Lp.	Jednostka miary		Oznaczenie jednostki drukowane przez urządzenia drukujące o ograniczonej liczbie znaków		
	nazwa	oznaczenie	małymi i dużymi literami	dużymi literami	małymi literami
Jednostki podstawowe SI					
1	metr	m	m	M	m
2	kilogram <sup>1)</sup>	kg	kg	KG	kg
3	sekunda	s	s	S	s
4	amper	A	A	A	a
5	kelwin	K	K	K	k
6	mol	mol	mol	MOL	mol
7	kandela	cd	cd	CD	cd
Jednostki uzupełniające SI					
8	radian	rad	rad	RAD	rad
9	steradian	sr	sr	SR	sr
Jednostki pochodne SI o nazwach specjalnych					
10	herc	Hz	Hz	HZ	hz
11	niuton	N	N	N	n
12	paskal	Pa	Pa	PA	pa
13	dżul	J	J	J	j
14	wat	W	W	W	w
15	kulomb	C	C	C	c
16	wolt	V	V	V	v
17	farad	F	F	F	f
18	om	Ω	Ohm	OHM	ohm
19	simens	S	S, Sie <sup>2)</sup>	SIE	sie
20	weber	Wb	Wb	WB	wb
21	tesla	T	T, Te <sup>2)</sup>	T, TE <sup>2)</sup>	t, te <sup>2)</sup>
22	henr	H	H	H	h
23	lumen	lm	lm	LM	lm
24	luks	lx	lx	LX	lx
25	bekerelel	Bq	Bq	BQ	bq
26	grej	Gy	Gy	GY	gy
Jednostki miar nie należące do układu SI					
27	tona	t	t	TNE, T <sup>2)</sup>	tne, t <sup>2)</sup>
28	minuta (czas)	min	min	MIN	min
29	godzina	h	h, hr <sup>2)</sup>	HR	hr
30	doła	d	d, di <sup>2)</sup>	D, DI <sup>2)</sup>	d, di <sup>2)</sup>
31	tydzień		sep	SEP	sep
32	miesiąc		men	MEN	men

Lp.	Jednostka miary		Oznaczenie jednostki drukowane przez urządzenia drukujące o ograniczonej liczbie znaków		
	nazwa	oznaczenie	małymi i dużymi literami	dużymi literami	małymi literami
33	rok	a, r.	a, ann <sup>2)</sup>	ANN	ann
34	stopień (ką)	...°	deg	DEG	deg
35	minuta (ką)	...'	mnt	MNT	mnt
36	sekunda (ką)	...''	sec	SEC	sec
37	grad	... <sup>g</sup>	gon	GON	gon
38	litr	l	l	L	l
39	stopień Celsjusza	°C	Cel	CEL	cel
40	hektar	ha	har	HAR	har
41	obrót na sekundę	obr/s	rev/s	REV/S	rev/s
42	obrót na minutę	obr/min	rev/min	REV/MIN	rev/min
43	jednostka astronomiczna długości	UA, AU	ua	UA	ua
44	parsek	pc	prk	PRK	prk
45	jednostka masy atomowej	u	u	U	u
46	dioptria		dp <sub>tr</sub>	DPTR	dp <sub>tr</sub>
47	elektronowolt	eV	eV	EV	ev
48	woltoamper	V·A	VA	VA	va
49	war	var	var	VAR	var
50	bel	B	B	B	b
51	decybel	dB	dB	DB	db
52	fon	fon	phon	PHON	phon
53	procent	%	pct	PCT	pct
54	promil	‰	prm	PRM	prm
55	tex	tex	tex	TEX	tex
56	bar <sup>3)</sup>	bar	bar	BAR	bar
57	mila morska <sup>3)</sup>		nam	NAM	nam
58	węzeł <sup>3)</sup>		knt	KNT	knt

1) Oznaczenie grama w kolejności występowania kolumn w tabeli jest następujące: g, g, G, g.  
2) Dopuszcza się stosowanie drugiego oznaczenia tylko we współpracy międzynarodowej z krajami, które stosują oznaczenia wyłącznie według normy RWPG ST 1973-79.  
3) Jednostki dopuszczone przejściowo do stosowania.

## Załącznik 2

## Oznaczenia przedrostków do wyrażania dziesiętnych wielokrotności i podwielokrotności jednostek miar

Przedrostek		Mnożnik	Oznaczenie przedrostka drukowane przez urządzenia drukujące o ograniczonej liczbie znaków		
nazwa	oznaczenie		małymi i dużymi literami	dużymi literami	małymi literami
eksa	E	10 <sup>18</sup>	Ex	EX	ex
peta	P	10 <sup>15</sup>	Pe	PE	pe
tera	T	10 <sup>12</sup>	T, Ta <sup>1)</sup>	T, TA <sup>1)</sup>	t, ta <sup>1)</sup>
giga	G	10 <sup>9</sup>	G	G	g
mega	M	10 <sup>6</sup>	M, Ma <sup>1)</sup>	MA	ma
kilo	k	10 <sup>3</sup>	k	K	k
hekto	h	10 <sup>2</sup>	h	H	h
deka	da	10 <sup>1</sup>	da	DA	da
decy	d	10 <sup>-1</sup>	d	D	d
centy	c	10 <sup>-2</sup>	c	C	c
mili	m	10 <sup>-3</sup>	m	M	m
mikro	μ	10 <sup>-6</sup>	u, mk <sup>1)</sup>	U, MK <sup>1)</sup>	u, mk <sup>1)</sup>
nano	n	10 <sup>-9</sup>	n	N	n
piko	p	10 <sup>-12</sup>	p, pk <sup>1)</sup>	P, PK <sup>1)</sup>	p, pk <sup>1)</sup>
femto	f	10 <sup>-15</sup>	f	F	f
atto	a	10 <sup>-18</sup>	a	A	a

1) Dopuszcza się stosowanie drugiego oznaczenia tylko we współpracy międzynarodowej z krajami, które stosują oznaczenie wyłącznie według normy RWPG ST 1973-79.

## Załącznik 3

## Skorowidz alfabetyczny oznaczeń jednostek miar drukowanych przez urządzenia drukujące o ograniczonej liczbie znaków

Oznaczenie jednostki miary			Nazwa jednostki miary
małymi i dużymi literami	dużymi literami	małymi literami	
A a	A ANN	a ann	amper rok
B bar Bq	B BAR BQ	b bar bq	bel bar bekerelel
C cd Cel	C CD CEL	c cd cel	kulomb kandela stopień Celsjusza
d dB deg dptr	D DB DEG DPTR	d db deg dptr	doza decybel stopień (kąć) dioptria
eV	EV	ev	elektronowolt
F	F	f	farad
g gon Gy	G GON GY	g gon gy	gram grad grej
H h har Hz	H HR HAR HZ	h hr har hz	henr godzina hektar herc
J	J	j	dżul
K kg knt	K KG KNT	k kg knt	kelwin kilogram węzeł
l lm lx	L LM LX	l lm lx	litr lumen luks
m men min mnt mol	M MEN MIN MNT MOL	m men min mnt mol	metr miesiąc minuta (czas) minuta (kąć) mol
N nam	N NAM	n nam	niuton mila morska
Ohm	OHM	ohm	om
Pa pct phon prk prm	PA PCT PHON PRK PRM	pa pct phon prk prm	paskal procent fon parsek promil
rad rev/min rev/s	RAD REV/MIN REV/S	rad rev/min rev/s	radian obrót na minutę obrót na sekundę
s S sec sep sr	S SIE SEC SEP SR	s sie sec sep sr	sekunda (czas) simens sekunda (kąć) tydzień steradian
t T tex	TNE T TEX	tne t tex	tona tesla tex

Oznaczenie jednostki miary			Nazwa jednostki miary
małymi i dużymi literami	dużymi literami	małymi literami	
u ua	U UA	u ua	jednostka masy atomowej jednostka astronomiczna długości
V VA var	V VA VAR	v va var	wolt woltoamper war
W Wb	W WB	w wb	wat weber